

ДОСЛІДЖЕННЯ НАПРЯМКІВ АКТИВІЗАЦІЇ ЕКОЛОГООРІЄНТОВАНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Грищенко О.Ф., асистент

Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

Характерною тенденцією розвитку сучасного економічного простору є екологізація всіх сфер господарювання. Питання розроблення та впровадження заходів щодо підвищення економічної та екологічної ефективності підприємств, активізації екологоорієнтованого підприємництва стають ключовими проблемами сучасності.

Орієнтуючи світовий досвід на практику діяльності українських підприємств слід зазначити, що екологоорієнтоване підприємництво є перспективним напрямком їх розвитку, що сприяє підвищенню їх конкурентноздатності на внутрішньому та зовнішньому ринках. Загалом, стратегія екологізації виробництва повинна охоплювати такі складові:

- стимулювання ресурсозбереження;
- випуск екологічної продукції;
- екологізація виробничих процесів;
- екологізація споживання;
- стимулювання інноваційної діяльності щодо пошуку альтернативних джерел енергії, розроблення нових технологій тощо.

У контексті екологізації процесів господарювання вітчизняним підприємствам особливу увагу необхідно приділити заходам з подолання перешкод, що виникають у процесі господарювання, які, на нашу думку, доцільно розглянути на двох рівнях: рівні окремого підприємства та державному рівні.

Так, на рівні окремого підприємства для активізації екологоорієнтованих механізмів господарювання слід спрямувати зусилля на впровадження таких заходів:

- виокремлення в організаційній структурі підприємства служб (центрів, лабораторій, робочих груп тощо), до повноважень яких повинно входити вирішення питань екологізації продукції і виробництва;
- залучення до екологізаційних процесів підприємства працівників усіх рівнів та спеціалізації шляхом впровадження мотиваційних механізмів;
- інтеграція «екологічних» цінностей у корпоративну культуру підприємства шляхом їх позиціонування як обов'язкових компонентів існування та розвитку підприємства і суспільства;
- пошук партнерів для реалізації інтеграційних форм участі у проєктах екологізації виробництва та продукції.

З іншого боку, на державному рівні для активізації та стимулювання екологоорієнтованого підприємництва за сучасних умов необхідно вживати

заходи, що враховують такі три аспекти (інфраструктурний, інвестиційний, інституційний), а саме:

- розвивати у суспільстві «екологічні» цінності та визначити «екологічність» як ключовий елемент стратегії розвитку країни;
- сприяти створенню та розвитку еколого-орієнтованого підприємництва шляхом впровадження пільгових схем оподаткування, спрощених механізмів господарювання тощо;
- узгодити положення, пріоритетні напрямки і заходи інвестиційної політики із відповідними положеннями, пріоритетними напрямками та заходами економічної політики та програм розвитку країни;
- створити сприятливий законодавчий клімат, спрямований на усунення бюрократичних перешкод, пов'язаних із реалізацією еколого-орієнтованого підприємництва;
- забезпечити взаємовигідну співпрацю влади, підприємництва, освіти, науки, суспільних організацій і населення з питань екологізації економіки;
- побудувати інфраструктурну мережу, що охоплює та забезпечує реалізацію кожної стадії еколого-орієнтованого підприємництва: від ринкових досліджень до комерціалізації екологічної продукції;
- побудувати інформаційну мережу, існування та функціонування якої направлене на пошук і налагодження співробітництва з питань екологізації економіки;
- всебічно сприяти налагодженню та розвитку міжнародного співробітництва в екологічній та суміжних сферах;
- забезпечити розроблення та функціонування спеціалізованих освітніх програм щодо підготовки та перепідготовки спеціалістів, зайнятих у в екологічній та суміжних сферах;
- формувати прямі державні замовлення на інноваційну продукцію наприклад у рамках реалізації державних програм щодо енергозбереження, екологізації тощо.

Отже, підсумовуючи проведене дослідження, зазначимо, що на сучасному етапі розвитку суспільства необхідно переглядати існуючі орієнтири господарювання та вживати заходів щодо активізації екологоорієнтованого підприємництва. За таких умов головними орієнтирами впроваджуваних економічних змін повинні бути: мінімізація техногенного навантаження, ресурсозбереження та екологічний баланс.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 1. – С. 67-68.